

Innst. S. nr. 181

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument nr. 8:77 (2005-2006)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Endre Skjervø, Harald T. Nesvik, Vigdis Giltun og Jan-Henrik Fredriksen om å sørge for at det opprettes en ny samordnet erstatningsordning for dem som er blitt smittet av hepatitt C gjennom blodoverføringer i det norske helsevesen, i tråd med Hepatitt C-utvalgets tilråding

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det opprettes en ny samordnet erstatningsordning for dem som er blitt smittet av hepatitt C gjennom blodoverføringer i det norske helsevesen, i tråd med Hepatitt C-utvalgets tilråding."

Som bakgrunn for forslaget viser forslagsstillerne til at i perioden 1980-1993 ble et betydelig antall pasienter smittet av hepatitt C ved norske sykehus. Blodoverføringer var i all hovedsak smitekilden. Det framholdes at mange av disse er pasienter som har fått store smerter som har medført store økonomiske tap og psykiske lidelser.

Forslagsstillerne har vært i kontakt med flere pasienter som har fått avslag på grunn av tidsfristen på 20 år. Flere av disse har søkt rett etter at de fikk diagnosen. Forslagsstillerne mener at tidsfristen ikke kan gjelde fordi det er diagnostiseringen som har uteblitt til tross for at pasientene i lang tid har hatt symptomer på sykdom.

Det vises til at et utvalg har konkludert med at det bør være et samordnet erstatningsoppgjør for denne gruppen, blant annet fordi diagnostiseringen har tatt altfor lang tid. Utvalget konkluderer på følgende måte:

"Det bør innføres ei ny samordna erstatningsordning for transfusjonssmitta som skissert i kap. XVIII. Saker som tidligere er avslått i NPE og/eller Rettferdsvederlagsutvalget vert å ta opp att med tanke på å få ei lik erstatningsordning for alle transfusjonssmitta. Ny fordelingsfrist vert sett til tre år som skissert i kap. XVIII."

Forslagsstillerne påpeker at utvalgets rapport var ferdigstilt 16. mars 2004, og at Helse- og omsorgsdepartementet i brev fra 2. mars 2006 konkluderer med at det ikke bør opprettes et samordnet erstatningsoppgjør. Departementet viser bl.a. til St.meld. nr. 44 (2003-2004) der det er en hovedkonklusjon at erstatningsrettslige krav mot staten, herunder krav fra grupper, skal løses gjennom eksisterende regelverk for behandling av slike krav, og at rimelighetsbaserte erstatningskrav bør kanaliseres gjennom billighetserstatningsordningen.

Det redegjøres i dokumentet for prinsipper rundt bruk av billighetserstatningsordningen slik de framgår av St.meld. nr. 44 (2003-2004).

Billighetserstatningsordningen er etter forslagsstillerne syn ikke blitt en fleksibel god ordning som ivaretar intensjonene i meldingen, og de mener dette blir synliggjort gjennom gruppen av mennesker som er blitt smittet av hepatitt C. Det er etter forslagsstillerne syn ikke noen prinsipiell forskjell mellom smittede av hepatitt C og grupper som tidligere har mottatt samordnede erstatningsoppgjør.

Det vises til at det i St.meld. nr. 44 (2003-2004) åpnes for at kollektive erstatningsordninger kan finne sted gjennom de ordinære budsjettprosesser. Det er etter forslagsstillerne syn grunn til å ta i bruk en slik framgangsmåte for den omtalte pasientgruppen. Forslagsstillerne viser til tidligere erstatningsordninger for grupper i samfunnet, blant annet utdanningskompensasjon til romanibarn og erstatningsordninger for lobotomerte, stråleskadede og nordsjødykkerne. Forslagsstillerne finner mange likhetspunkter mellom situasjonen til de lobotomerte og dem som ble smittet av hepatitt C gjennom blodoverføringer.

Det er etter forslagsstillernes syn ikke tvil om hvor ansvarsforholdet i denne saken ligger, og det påpekes at det norske helsevesen både påførte pasientene smitten og diagnostiserte og behandlet pasientene. Forslagsstillerne setter også spørsmålsteget ved hvorvidt det ble gjort nok i forhold til å kartlegge omfanget av situasjonen på et tidlig tidspunkt.

Forslagsstillerne stiller seg bak utvalgets konklusjoner og mener at Regjeringen nå må ta ansvar for disse menneskene.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Jan Bøhler, Sonja Mandt-Bartholsen, Gunn Olsen og Dag Ole Teigen, fra Høyre, Inge Lønning og Sonja Irene Sjøli, fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, fra Kristelig Folkeparti, Laila Dāvøy, fra Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, og fra Venstre, Gunvald Ludvigsen, ser med stor forståelse på den vanskelige situasjonen pasientene som ble smittet av hepatitt C fra perioden 1980 til 1993, befinner seg i. Når en erstatnings sak er foreldet, må den som krever erstatning, få informasjon om at erstatningskrav må rettes mot billighetserstatningsordningen hvor tidsfrister for forelding ikke gjelder.

Flertallet legger vekt på behovet for rask behandling når saken eventuelt kommer opp for billighetserstatningsordningen, især i slike saker som gjelder for hepatitt C-pasientene.

Flertallet stiller seg bak Helse- og omsorgsdepartementets svar i brev av 2. mars 2006 om at

"Rimelighetsbaserte erstatningskrav bør kanaliseres gjennom billighetserstatningsordningen."

Flertallet mener videre at dette også vil sikre at pasienters krav om erstatning vil få individuell behandling, og at en samordnet erstatningsordning ikke i tilstrekkelig grad kan hensynta de ulike livssituasjonene som pasientene som ble smittet av hepatitt C, befinner seg i.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, foreslår at dokumentet vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Vigdis Giltun og lederen Harald T. Nesvik, viser til St.meld. nr. 44. (2003-2004) som sier følgende om kollektiv erstatning:

"Arbeidsgruppen mener at rimelighetsbaserte krav fra grupper i samfunnet, hvor statlige myndigheter finner det rimelig å tilkjenne en økonomisk kompensasjon til gruppen som sådan (kollektiv erstatning), for fremtiden bør vurderes som et bevilgningsspørsmål innenfor det departement som etter sitt saklige ansvarsområde ligger nærmest. Gruppen vil anbefale at slike spørsmål behandles som ledd i regjeringens og Stortingets ordinære budsjettprosesser."

Disse medlemmer mener at det her åpnes for at kollektive erstatningsordninger kan finne sted gjennom de ordinære budsjettprosesser i regjering og storting. Det er etter disse medlemmers syn grunn til å ta i bruk en slik fremgangsmåte for den omtalte gruppen.

Disse medlemmer vil videre vise til tidligere erstatningsordninger til grupper i samfunnet, blant annet utdanningskompensasjon til romanibarn og erstatningsordninger for lobotomerte, stråleskadde og nordsjødykkere.

Disse medlemmer viser til at 85 prosent av dem som er blitt smittet av hepatitt C, også har en diagnose som er irreversibel. Et annet likhetsteget er at helsevesenet handlet i god tro i begge tilfelle, men at det allikevel ble opprettet et samordnet erstatningsoppgjør for de lobotomerte. Det er derfor etter disse medlemmers syn ingen prinsipiell forskjell mellom de lobotomerte og de som ble smittet av hepatitt C gjennom blodoverføringer.

Disse medlemmer mener videre at det ikke kan være tvil om hvor ansvarsforholdet i denne saken ligger. Det er det norske helsevesen som både påførte pasientene smitten og som diagnostiserte og behandlet pasientene.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det opprettes en ny samordnet erstatningsordning for dem som er blitt smittet av hepatitt C gjennom blodoverføringer i det norske helsevesen, i tråd med Hepatitt C-utvalgets tilråding."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er behov for en nærmere vurdering av hvordan billighetserstatningsordningen skal praktiseres overfor de pasientene som ble smittet av hepatitt C gjennom blodoverføring i perioden 1980 til 1993. Etter dette medlems oppfatning bør en slik vurdering ta utgangspunkt i en anbefaling fra departementet. En vurdering fra Stortingets side av hvilke vilkår og betingelser som skal gjelde for at personer fra nevnte gruppe skal få billighetserstatning, vil gi nyttig informasjon til søkere fra nevnte gruppe samt mulighet for endring av vilkår. På denne bakgrunn vil dette medlem fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med budsjettforslaget for 2007 gi en nærmere vurdering av hvordan billighetserstatningsordningen bør praktiseres overfor pasientene som ble smittet av hepatitt C gjennom blodoverføring i perioden fra 1980 til 1993."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen sørge for at det opprettes en ny samordnet erstatningsordning for dem som er blitt smittet av hepatitt C gjennom blodoverføringer i det norske helsevesen, i tråd med Hepatitt C-utvalgets tilråding.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med budsjettforslaget for 2007 gi en nærmere vurdering av hvordan billighetserstatningsordningen bør praktiseres overfor pasientene som ble smittet av hepatitt C gjennom blodoverføring i perioden fra 1980 til 1993.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre.

Komiteen viser til dokumentet og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:77 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Endre Skjervø, Harald T. Nesvik, Vigdis Giltun og Jan-Henrik Fredriksen om å sørge for at det opprettes en ny samordnet erstatningsordning for dem som er blitt rammet av hepatitt C gjennom blodoverføring i det norske helsevesen, i tråd med Hepatitt C-utvalgets tilråding - vedlegges protokollen.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 31. mai 2006

Harald T. Nesvik
leder

Jorodd Asphjell
ordfører

